

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felelős szerkesztő:
Hoss József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)

Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

A soproni határozat.

Sopron vármegye törvényhatósági közgyűlése Fertsák Jenő, a vármegye főjegyzőjének indítványára, vita nélkül, egyhangu határozattal kimondotta, hogy „a vármegye közönsége fölír az országgyűlés főrendiházához, képviselőházához és a m. kir. kormányhoz s a fölirat pártolására az összes vármegyei és városi törvényhatóságokat felkéri, hogy a törvényhozás sürgősen intézkedjék az alsópapság illetményeinek és pedig úgy a tényleg működőknek, mint a nyugdíjasok illetményeinek a kor igényeihez méltó rendezése iránt; addig, míg ez megtörténik, sürgős és méltó háborús segélyek folyósítása iránt intézkedjék a mai korbá semmiképen bele nem illő és anyagi félreértésre és visszavonásra alkalmat adó természetbeni járandóságok és párbérek megfelelő rendezése iránt és intézkedjék arra nézve is, hogy törvényben mondassék ki, hogy valahányszor a köztisztviselők különböző kategóriái a viszonyok kényszerítő hatása alatt fizetésrendezésben részesülnek, ugyanannyiszor mindig az alsópapság illetményei is rendezendők.” Indítványozza végül, hogy „a vármegye közönsége sürgesse meg feliratában a kath. autonomia sürgős megvalósítását, mert az nélkülöz-

hetetlen feltétele a kath. egyház erkölcsi és vagyoni szabadságának és függetlenségének és egyik legfontosabb előfeltétele a boldog, keresztény Magyarországnak.”

Sopron vármegye közönsége — mint jeleztük — egyhangu lelkesedéssel emelte határozattá Fertsák Jenő főjegyző indítványát, mellyel most már a törvényhozás, a vármegyei és városi törvényhatóságok foglalkozni fognak. Egy pillanatra sincs kétségünk az iránt, hogy az említett tényezők az igazságosság, méltányosság szempontjainak figyelembe vétele s a papság százados érdemeinek elismerésével a nagy horderejű kérdést megoldáshoz juttatják. Mert mindenképen méltatlan az a helyzet, melyben a kath. papság nagy része ma van. Az utóbbi évtizedek társadalmi, szociális és közgazdasági viszonyai ugyszólván máról-holnapra alakultak át s ezen átalakulásnak megfelelő változáson ment át az egyes társadalmi osztályok anyagi helyzete is. Állami, vármegyei, városi tisztviselők s alkalmazottak illetményei a kor igényeinek és szükségleteinek megfelelő rendezést nyertek. Mig ugyszólván egész társadalmi berendezésünk átalakult, a kath. papság helyzete a régi maradt, illetményei semmiben sem változtak.

A kath. alsópapság anyagi helyzetének alapját s legfőbb jövedelmi forrását áltatá-

ban a századok előtt megállapított természetbeni járandóságok, szolgáltatások, párpénz stb. képezték. Mindez természetesen annyi változtatban, ahány lelkészi állomás, plébánia alakult. Tehát már az anyagi helyzet bázisa körül hiányzott a rendszer és egyöntetűség. Ami természetesen az egy-két századdal előbbi idők viszonyainak megfelelő lehetett és volt is, de az idők és viszonyok változásának kritikáját nem állotta meg. A népesedés számának emelkedésével, a birtokviszonyok eltolódásával, a kereseti viszonyok változásával s az életviszonyok átalakulásával lépést nem tartott, velük nem számolt.

Mind eme merev változatlanságnak következménye a lelkészköz alsópapság anyagi helyzetének rosszabbodása lett, ami nem kis mértékben prejudikált társadalmi állásának is. A papság anyagi helyzetét megnehezítette és megélhetésének hanyatlását növelte a természetbeni szolgáltatások körül minduntalan mutatkozó jogbizonytalanság, tájékozatlanság s zűr-zavar. Jóformán a szolgáltató hívő nép jóakarátán és a közigazgatás hatóságok készségén fordult meg, hogy az írott jog élő valóság legyen, vagy csak holt betű, életcél nélküli jog maradjon. Ahol a javadalmazott lelkész a megélhetés kényszerűségétől szorítva, jogát érvényesíteni

Bezusi.

Irt: László Zoltán.

Ép az éjféli órsóket váltották föl, midőn hórihorgas tűzmesterem bekopogtatott segédtisztii irodámba. Ez az iroda is volt olyan érdekes, mint a tűzmesterem. Néhány deszkából összetakolt valami ott a határszéli fedezékek között. Ösemeri berendezéssel, rossz tetőzettel, amely sem hó, sem eső ellen nem védett. Iroda volt és lakoszobám egyszerre, sőt tábori telefonközpont is s midőn fáradtan rossz tábori ágyamra lefeküdtem, jött a hórihorgas tűzmester s ott bóbiskolt helyettem reggelig a távbeszélőnél.

A tűzmester nyurga német legény volt, akit soha aludni nem láttam, ellenben örökké a hegyeket mászta, a remondákat lovagolta és sohasem volt fáradt. Amellett olyan munka nem akadt, amit el nem vállalt volna, csak épen az írástól húzódott. Inkább elment nap-nap után járőrbe, vagy mint hadosztály-küldönc akár százkilométernyire gyalog is, csak tolat és tintát nem volt szabad elibe tenni. Pedig civiléletében otthon, abban a Bécs melletti kis városkában, ahol élt, mint egy gyárvállalat főkönyvelője kereste kenyerét. De a háboru őt is kiforgatta mivoltából, hozzászoktatta a szabad természethez és ösemeri ösztönei fölfeleltek ebben a prokuristában is. Amíg otthon a strazzával hadakozott, addig lent a déli harciteren komitásokra s néha napján özre, nyulra, vadkanra vadászott s a kis tisztietkezde mindig el volt látva frissen lőtt hussal.

A tábori telefonnal nem jó barátságban életem. Először is folyton bugott s ha beszélni kellett rajta, hát vagy elromlott vagy pedig nem lehetett rajta semmit sem hallani. Annyi szent igaz,

hogy ezernyi szolgálati jelentéseinknek több mint a fele, a tábori telefonra vonatkozott és a legközelebbi főparancsnokság Genie-direktója megátkozott bennünket, annyi baja volt a mi telefonunkkal. Övatoságból aztán postagalombokat kértem, nehogy telefonjavítás alatt, ellenséges támadás esetén teljesen elszigetelődjünk a többi csapatól és parancsnokságtól. Kaptam is két és fél heti sürgetés után a csász. és kir. postagalambparancsnokságtól négy galambot nyugta és elismervény ellenében. Hetekig nem volt szükség a galambokra, de aztán egyik nap parancs jött, hogy a galambokat ki kell próbálni.

Megtettük. Egy galamb nem röpült, a másik a legközelebbi fán ütötte föl tanyáját, a harmadik örökre eltűnt, a negyedik pedig háromnapos bolyongás után ért a postagalambgyűjtőállomáshoz, amelyhez legfeljebb tízenként perc alatt kellett volna elröpülnie. Tehát méltó párijai a tábori telefonunknak. Mergemben öszvérekkel és kuvaszokkal kísérleteztem s azok tényleg megfeleltek a várakozásnak.

Fedezékeink előtt ötszörös drótkadály húzódott el, azonkívül hatalmas aknaöv védett ellenséges meglepetések ellen. Az irodám előtti térségen volt az átjáró a veszélyes és tűlségsdrótos zónán át, amelyen reggel hat órától délután ötig közlekedtek a környékbeli paraszatok, a távolabbi csapatok és a vándorkereskedők, no meg a különböző pásztorok nyájaikkal és csordáikkal. Mindenkinek személyi igazolványának kellett lennie vagy a hadsereg-főparancsnokságtól, vagy a sarajevói, főcsai, kalinoviki várparancsnokságoktól, esetleg a visegrádi különítmény parancsnokától. Derék tulajdonai tüzeireim s bakám oly lelkiismeretesen vigyáztak s őrködtek, hogy éberségüket sohasem lehetett kihasználni. Midőn egyszer tisztii járőrbe mentem s

csak a délutáni órákban tértem haza, meggyőződtem katonáim fegyelméről. A drótkadály kapuja elé volt tolvá a spanyol lovas és két szuronyos baka egy autómobil őrszót s rajta az egész személyzet: a soffort, egy őrmestert, egy főhadnagyot és egy altábornagyot kegyelmes személyében. Két órahosszat nem szállhattak ki a gépkocsiból, mert az őrtálló bakák keresztül lötték volna valamennyit. A kegyelmes ur éktelenül káromkodott s ha én aznap történetesen vissza nem jövök, másnapig nem mozdulhattak volna. Magyarul nem tudott a gépkocsi utasai közül senki, én a bakáimnak dikciózhattak volna itéletnapig. Így megismertem az urakat s tovább engedtem őket. Köszönet helyett engem is leszidtak s azután följelentettek. Pedig nem volt igazuk. A kegyelmes ur nem tudta a jelszót és legitimáció sem volt náluk, a passierscheint is hiába kérték a bakák. Így hát a szigorú hadiszabályok szerint fogva kellett őket tartani.

A kegyelmes ur a főparancsnokságtól jött az erődítési munkálatokat vizsgálni s azt hitte, hogy őt mindenki ismeri. Azonban megjárta. A feljelentés folytán nyilatkoznom kellett s végül is nekünk adtak igazat. A reglama az reglama.

Egy kissé elkalandoztam a tárgytól, de nem tehetek róla, a hosszú háboru alatt én is elszoktam az írástól.

A hosszú tűzmester bejött a telefonszobába és én már az éjféli jelentéseket akartam átadni neki, midőn ő röviden jelenté, hogy „a főhadnagy ur még ne méltóztasson lefeküdni, mert ő visszatérve a járőrből, értékes vadat hozott.”

— Hát csak előre vele, Feuerverker!

— Kint állnak, Herrn Oberleutnant!

— Mik? A vadak?

— Igen!

— Nyul, őz, vadkan? — elmosolyodtam.

akarta: bántó, méltatlan visszavonás, kellemtelenség s ami fő, a hitélet hanyatlása volt a következménye. Hogy mindezeknek eleje vétessék, a lelkes vagy lemondott jogos járandóságairól, vagy azok megváltásába ment bele. Mindkét esetben súlyos anyagi veszteséggel és károsodással. Ha lemondott, jövedelmének nagy részétől esett el. Ha a megváltást fogadta el, jövedelme a legjobb esetben felén aluli csökkenést mutatott. A háborús idők pedig az eddig is súlyos helyzetet egyenesen tarthatatlanná tették.

Egy-egy javadalmas jogszerű járandósága 4—5000 K-val szerepel a veszteségszámlán. Marad némi földbirtok jövedelme és csekély kongruakiegészítés és korpótlék — ahol marad. Ezt pedig főlemészti a cselédség fizetésének, a munkadíjnak horribilis emelkedése és az adó. Mi marad meg? Az írott, a holt jog. Ebből pedig papi és társadalmi állásának megfelelően megélnie nem lehet.

Évtizedek óta panaszkolt, sürgette a lelkeskedő papság anyagi helyzetének javítását, a kor igényeinek s a mai változott viszonyoknak megfelelő rendezését az állásához mindenképpen méltatlan, ugynevezett természetbeni járandóságok, párbér stb. megváltásával. Panaszja, kérelme visszhangra nem talált. A kath. alsópapság mozgólódás, zugolódás, türelmetlenség nélkül, nagy lemondással viselte súlyos anyagi helyzetének minden nehézségét s teljesítette kötelességét hiven, odaadón, nem egy tájában csaknem emberfölötti munkát végezve.

Sopron vármegye törvényhatósága felismerve és méltányolva a kath. lelkeskedő papság nemes kulturmisszióját, főjegyzője indítványának határozattá emelésével megtörte a jeget, szót emelt a lelkeskedő papság, káplánok és nyugdíjasok anyagi helyzetének rendezése s javítása érdekében.

Reméljük, hogy Veszprém, Zala és Somogy vármegyék törvényhatóságainak közönsége megértő méltánylással veszi ezt tudomásul s lelkes pártolással hoz meg-

felelő határozatot. A jövő, a béke Magyarországnak új alapozása, a romok eltakarítása, a hadi gondozás szervezése, az új Magyarország kulturájának emelése, a szociális és gazdasági problémák megoldása emberfölötti munkaterhet rónak a vezető osztályokra. Atlaszvállak is megremegnek a társadalomra váró nagy munkaterhek sulya alatt.

Ebből a munkából, mint a multban, a nagy idők eljövendőjében is vállalja a kath. papság a maga részét, de kéri és várja a társadalom és a t. törvényhatóságok s a kir. kormány és Magyarország törvényhozásának megértő méltánylását s jogos érdekeinek, súlyos anyagi helyzetének meleg felkarolását. Ennek jelét fogja látni Sopron vármegye feliratának támogatásával s a föliratban foglaltaknak nemes fölkarolásával.

Somogyi.

HIVATALOS RESZ.

Pályázat. A vizvári róm. kath. iskolások az egyik hadbavonult tanítója helyettesítésére helyettesítandót keres. Fizetése a törvény szerint, butorozott szoba teli fűtessel és tisztogatással. Kötelessége a kijelölt osztályokban tanítani, vasár- és ünnepnapokon, valamint a teli időszak kivételével köznapokon is az összes tanulókat templomba vezetni és ott rájuk felügyelni. Tanítónők, valamint okl. ovónők is pályázhatnak. Az állás szeptember 1-én elfoglalandó. Folyamodványok aug. 15-ig a vizvári plébánia-hivatalhoz küldendők.

Veszprémegyházmegyei r. kath. tanítók ruhaszerzési segélyének kiutalása.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter, ur az 1917. évi 1870. M. E. számú rendelet alapján a veszprémi egyházmegyei elemi iskolai tanítók részére 500—500 korona ruházat beszerzési segélyt utalt ki a következő adóhivataloknál:

A **sümegi adóhivatalnál** 1917. évi 85298. sz. alatt Szabó István almásházai, Tamaskó János, Biczó Károly batyki, Tóth Rudolf és Polonyi Mária bazsi, Makray József és Báthory Lujza bezerédi, Babics Vilmos bodorlái, Gosztanyi József és Gosztyni Janka csáfordi, Sárkány József és Kiss Mária dabronci, Szekeres Sándor dőtki, Mundy Jolán felsőkustányi, Papp György és Póltelné Gyarmati Anna gyeplakajáni, Csicsinovits József gyülevézi, Lehoczky Béla hosztóti, Pállos János kallósi, Gaál Péter és Gaálné

Szalavány Karolin káptalanfai, Beke Mihály és Molnár Anna kehidai, Virágh Sándor és Vértessy Margit kis-szentgrotti, Druszabacky Ferenc kisvársárhelyi, Ponaucr Emil nagygyörbői, Puska Pál nemeshányi, Csukly Sándor Zoltán és Fehér Márton nyírádi, Dobrossy Endre és Horváth Lajos öhidi, Boda Béla rigácsi, Szőke Imre sényei, Cserny Béla és Hajdu Mária sümegyei, Szathmáry Zsigmond sümegprágai, Kertai Viktória szafappi, Szentgyörgyi József szentimrefalvai, Heinrich Károly szőci, Mészáros Sándor és Dersényi Anna tekenyei, Horváth János, Kendi Vilma, Császár Lajos és Szabó Lenke türjei, Varga Miklós túskesteni, Farády József és Nagy Teréz udvarnokai, Rock Győző és Németh Péter ukki, Belkényi Imre és Fodor Kálmán vindornaszőlősi, Boldizsár Sándor és Velovszky Ernő zalabéri, Nagy Ferenc és Heibel Irén zalagó-gánfai, Sterlik Gyula és Nagy Margit zalagyömörői, Hajdu István zalaszegvári, Várhalmi Antal és Pinter Lujza zalaszentlázslói, Pozsgó Gyula és Mészáros László zalavégi el. isk. tanítók részére.

A **nagykanizsai adóhivatalnál** 1917. évi 85296. sz. alatt Kávé János és Gondor Gábor balatonmagyaródi, Csonka József és Oszoly Mária felsőrajki, Buzásy László és Mészáros Mihály galamboki, Bacza Béla garabonci, Bálint Rezső, Vargha Julianna, Jung Károly és Major Zoltán hanóti, Nagy József homokomáromi, Szabadi Gyula és Polonyi István kerecsenyi, Wache Adolf, Wache János és Vestagné Pál Viktória kiskomáromi, Szőke Kálmán, Mattos Béla és Herovits Erzsébet murakereszturi, Bálint Peter és Huszár György nagyradai, Markovich János és Vig Sándor Ignác orosztanyi, Landi Ferenc, Landiné Lázár Elvira és Eisenkorn István pacsai, Horváth Dezső kisradai, Szeidl János, Draskovits Márton és Draskovits Gyula komáromi, Bukovicsné Etelván Mária pacsatörtösi, Sárkány István és Czapári Anna pótréti, Janikovits Gyula zalakarosi, Höfler Raymond és Szép Mária zalamerényei, Bors Lajos zalaszentjakabi és Varga József zalajlakai el. isk. tanítók részére.

A **székesfehérvári adóhivatalnál** 1917. évi 76975. sz. alatt Koller Károly és Kallát Olga jeni el. iskolai tanítók részére.

A **zalaegerszegi adóhivatalnál** 1917. évi 85300. sz. alatt Horváth Ferenc és Andrásné Horváth Anna boczföldi, Gubics József csatári, Wachtl József és Király József csácsbozsoki, Jaross Mária kisbucsi, Szita Boldizsár és Zumberné Winkler Gabriella nagykapornaki, Babel Jolán és Szabóné Schmeller Anna nemeshetési, Pados József és Padosné Nagy Mária nemessándorházi, Kovács Ernő nemesszentandrás, Fehér László padási, Csütörtök Lajos és Stampf Ilona petőhenyei, Lakos Kálmán sárhidi, Groszinger Géza Egyed József zalaszentiváni el. isk. tanítók részére.

Közelelmezés és a nyilvánosság. Az Orsz. Közelelmezési Hivatal új elnöke, Hadik János gróf azzal kezdte meg országos fontosságú működését, hogy összehívta a sajtó képviselőit s kifejtette előtűk az országos közelelmezés irányelveit. Már maga ez a cselekedet beszédes program. Jelezni akarja, hogy az országos ellátás

— Dehogya, kérem. Komitácsik. Szerbek a Lim vidékéről.

— Tyűh, az áldóját! Nagyszerű fogás. Beszéltek velük?

— Nem tudok sem szerbül, sem törökül.

— Akkor tán nem is ellenségek?

— De azok. Látom a zordon arcokon és a ruházaton.

— Arra itt nem lehet semmit sem adni. Nem szalon a balkán s a hegyi népek nem frakkban s vasalt nadrágban járnak.

— Tele vannak fegyverekkel!

— Hozzá tartozik a nemzeti viselethez. Hát csak vezettesse be őket. De egyenkint.

Kiment s kisvártatva behozott magával egy óriást, nálánál is két fejjel nagyobb haramiát. Hát, ha én nem éltém volna közel másfél évtizedig a Keleten, ijedtemben a guta megütött volna. Diszpeidánya volt ez az alak a balkáni óserdők ősharamiájának. Festő esetjére való tanulmány. Nemzeti viseletben, óriási vörös turbánnal a fején, kendővel a nyakán, hatalmas bőrvél a dereka körül. Bő, kék bugyogóban és elmaradhatlan bőrpapucokban. Az övében két aranyveretű kovás pisztoly, drágakövekkel kirakott, elefáncsontmarkolatú handzsár, vállán régi Mauzer-puska. Más szóval, előttem állott egy élő emberi arzenál.

Végignézttem rajta. Szúrós szemel, torzborz szakáll és lelőgő, őszes bajusza, — ezt az embert életemben valahol már láttam. De hiába törttem a fejemet, a gyér petróleumlámpás világánál hiába vizsgálgattam az óriást, hirtelenében nem jutott eszembe, hogy hol is találkozhattunk. Bőszkén megállított előttem s mogorván közöszökött:

— Akkam heiri-ólszun Effendum! (Jó estét uram! törökül.)

— Szállam!

A hangja is ismerősnek tetszett. Vallatni kezdtem:

— Mit keresel itt a zárt és tiltott haditerületen?

— A főparancsnokot!

— Minek?

— Beszélni akarok vele.

— Honnét jöttél?

— Keletről!

— Felelj a kérdésekre pontosan. Milyen városból?

— A Lim hegyei közül.

— Albán vagy?

— Iok! (Nem!)

— Szerb?

— Sejtane! (Az ördögöt!)

— Török?

— Ozmanli!

— Mit mivelsz most? Mi vagy?

— Szabad ember! Harcolok az iszlám ellenségei ellen.

— Hogy hívnak?

— Mi vagy te? Talán a főparancsnok, hogy így faggatsz engemet?

— Ember! Itt én különítmény-parancsnok vagyok s ellenszegülés esetén a halál fia vagy!

— En! Hahahaha! Szeretném azt az embert látni, aki élve elfogja Bezusit!

Hopp! Csakugyan Bezusi állt előttem. Megismertem. Tíz év előtt találkoztam vele Novipazar várában. Ő volt a Balkán Sobrijóskája, a balkáni szanzsákok és vilajetek rettegő Rózsasándora.

Tíz év előtt Nisből Mitrovicába utaztam, amely akkor vilajetszékhely volt s onnét lóháton akartam beharangozni a novipazári szandzsákot. Amde a mitrovicai konzulunk, Tahy volt-e vagy más, már nem emlékszem, lebeszélte s kijelentette,

hogy nem ad sem engedélyt, sem kavaszt (kisérő rendőr) az életveszélyes vállalkozásra, amelyért felelősséget nem vállalhat. De egy tanácsot adott, mert látta, hogy én makacs vagyok s elmegegy engedély nélkül is, — menjek el, de ne a török váli ó kegyelmességéhez, hanem Novipazar várába, ott is a cigánynegyedbe és keressem föl Bezusi haramiavezért. Ha ő megengedi, akkor a haramiavezér írásával akár fegyver nélkül is biztonságban vagyok a padisah őfelsége minden európai vilajetjében.

Igy aztán megtudtam, hogy Bezusi egy szervezett haramiabanda uralkodója s az ő engedélye nélkül nem lehet biztonságban utazni. A török császári kormány Bezusit kinevezte mir-alajnak (ezredes) s havonta kiutalta a fizetését, aminek fejében Bezusi bandái a török császári postafutárokat és szállítmányait, valamint a török katonákat sohasem háborgatták. A földbirtokok, kereskedők és parasztok pedig rendes évjáradékkal váltották meg biztonságukat. Az utasok pedig egy-egy utra menetlevelet kaptak tőle két arany medzsidje-ért. Szigorúan ügyelt arra, hogy a menetleveleivel utazókat ne bántás s ha bandája valamelyik tagja ez ellen vétett, elevenen nyársra huzatta. Bezusi gavallér volt.

Valamikor ő is becsületes polgára volt a szultánnak, de egyszer török szaptijékkal (csendőrök) meggyűlt a baja, azok nem tektóriáztak, hanem levágták fölét. Véres boszut esküdött s ötvennél több csendőr életével lakott. A török kormány végül is kiegyezett vele.

Szerbiával örökké hadilábon állt. Bandáinak nem kegyelmeztek, ha elfogták őket, miért is aztán Bezusi rettegésben tartotta a szerb királyságot. Évente többször tértek haza csapatai dúss zsákmánnyal.

részleteinek megismeréséhez joga van a nagy nyilvánosságnak. Kifejezni óhajtottam, hogy bízik a magyar sajtóban, mert jól tudja, hogy a sajtó munkásai közéleti megismerés dolgok föltárásában, kritikájában cenzúra nélkül ismerik a megengedhetőség határait. S hogy a sajtóval való közvetlen érintkezést ez a gondolat sugallta, bizonyítja a pontozatokba foglalt irányelveknek következő része:

„A közéleti megismerés ügyek intézését a nagy nyilvánosság ellenőrzése alá helyezi.” Szakasztott az a főfogás, amelyet mi is vallottunk s amelynek kívánatos érvényesüléséről oly sokszor írtunk. A háborús évek alatt akárhányszor rámutattunk példák fölhozásával, hogy másutt hónapról-hónapra, de legalább is félévenként beszámoló a városi hatóság, vagy ahol ilyen van: a közéleti megismerési bizottság a város közéleti megismerésének ügyeiről, részleteiről, forgalmáról, eredményéről, nálunk pedig mindezek a dolgok két éven át ismeretlenek maradtak. A közélettel ellen azzal érveltek, hogy hiszen addig, míg az egyes életmegismerési ágakat le nem zárják, addig míg készlet van, addig míg a kockázatot tart, lehetetlen az életmegismerési eredménynek hű képét adni. Azt persze elfeledték az informátorok, hogy az ország s a városok háztartása sem fejeződik be egy-egy év lezárásával átmeneti tételek nélkül. Hogy a pénzügyi, kereskedelmi világban is a szokásos évszámokról, évvégi leltározások vannak a következő ciklusra befejezetlenül átjutó üzletek, készletek s kockázatok: azért az üzletszakok eredményét megállapítják.

Ezek a kifogások tehát semmiesetre se voltak helytállóak s a halgatást nem indokolták. Sőt a titkolások csak a közönség fantáziáját izgatták, mert mikor hallotta, hogy a közéleti megismerési pénztár-terhére egyik 10 és 20 ezeres tételt a másik után szavazták meg, arra gondoltak, hogy ott horribilis jövedelem lehet s azt mind a helybeli fogyasztók révén halmozták össze. A rövidebb időközben történt előterjesztés ellenben a képződmények túlkapait ellensúlyozhatta volna, sőt ha az eredmény föltárásával csakugyan az a létszám jelentkezik vala, hogy a város nyereségrészesedése egyik-másik üzletágnál talán mégis csak sok, akkor az illetékes közegek érdekevesztésére irányt intézkedhettek volna. **Hadik** gróf álláspontja most már nemcsak a jelzett indokok erejét dönti meg, hanem utólagosan hangzó, de jellemző vád a titkolódzás ellen is. Ime, ő nyilvánosság elé tárja az egész ország közéleti megismerését. S a nyilvánosság alatt nem egy-két befentes politikust ért, hanem érti a sajtót s ezzel egyúttal jelzi, hogy a sajtónak a vidéken is kötelessége a közéleti megismerés ellenőrzése, a hatóságnak pedig kötelessége a közéleti megismerés nyilvános vezetése.

Hisszük, hogy az új elnök irányeszméi megértésre találnak minden illetékes hatóságnál s leg-

feljebb csak Mucsra lesz az a hely, ahol a közéleti megismerés vezetését s üzleti eredményét rejtve rejtetik az öreg bíró hétköznapi kalapja alá, hogy annak zsírossága is kifejezője legyen a közéleti megismerési jellegnek. Most már mi nálunk is beláttuk ezt. Azt, hisszük, hogy az egész város érdeklődéssel várta a szombati előterjesztést, amelyről később emlékezzünk meg s itt csak azt jegyezzük meg, hogy ezennél rövidebb időközökben fogjuk megismerni a városi közéleti megismerés eredményeit.

Üdvözlések.

Laczkó Dezső főgimn. igazgató a rendház s a főgimnázium nevében üdvözölte az új főpásztort, aki az üdvözlésre a következő levélben válaszolt:

Nagyságos és Főtisztelendő **Laczkó Dezső** urnak, kegyesrendi házfőnök, főgimn. igazgató Veszprém.

Főtisztelendő Igazgató Ur!

Veszprémi püspökké történt legkegyelmesebb kinevezésem alkalmából kifejezett üdvözlésüket hálálan köszönöm.

Méltóztatott utalni azon erkölcsi kötelekre, amelyek a piaristák veszprémi rendházát és iskoláját a püspöki székhöz kötik. Ezek valóban szent kötelek, melyek szent célra: az ifjúság, a kath. intelligencia nevelésére utalnak minket: a püspököket és a kegyesrendieket. „Divinissimum opus est puerorum fingere animos” — mondják a Szentatyák. Ha tehát e nagy mű szolgálatába állunk, ha tettel, szóval, példával az ifjúság vallás-erkölcsi emelésén dolgozunk, akkor a kötelek mind bensőbbé lesznek, mert nemcsak viszonyt jelentenek, hanem valóságos munkát és élő tevékenységet fedeznek.

Ezen nagy munkában fáradoztak a piaristák Veszprémben két évszázadon át s a püspöki palota közelsége is kifejezésre juttatja azt a benső viszonyt, mely állandóan létezett a püspöki székhöz és a piaristák között. A püspökök közvetlen és hűséges, szükség és kedvelt munkatársakat nyertek a piaristákban. Adja Isten, hogy én is fokozhassam a püspöki székhöz és a piaristák között fennálló régi, bensőséges megértést. Ismerem rendjüket, melynek hálás tanítvány vagyok s remélem, hogy ezen körülmény is bizalmat fog kiváltani irántam a rendtagok részéről s az érintkezés bensősége munkánk javára lesz s az Anyaszentegyház, a Haza és a szeretett magyar ifjúság javára annál hathatósabban fogunk dolgozni.

Üjölág köszönettel maradok
Budapest, 1917. július 25.

Dr. Rott Nándor,
legkegyelmesebben kinevezett
veszprémi püspök.

Az új megyéspüspököket a Veszprémi megyeházai Kath. Tanítóegyesület elnöksége is hódolattal üdvözölte. A főpásztor a tanítók nevében kifejezett üdvözlésre **Rosos István** apátkanonok, egyházm. főtanfelügyelőhöz, mint az egyházmegyei tanítóegyesület egyházi elnökéhez az alábbi levelet intézte:

Mélyen tisztelt Elnökség!

A Veszprémi egyházmegyei róm. kath. Tanítóegyesület — nek veszprémi püspökké történt legkegyelmesebb kinevezetése alkalmából kifejezett jókívánatait hálás szívvel köszönöm.

Mondanom sem kell talán, hogy a számos üdvözlés közül, mely ezen magas kitüntetés alkalmából ért, mily jól esett különösen a kath. tanítói kar üdvözlése. Ők t. i. azok, akik egyházmegyéim papságával karöltve hivatva vannak az általam oly nagyon kedvelt ifjúságot a vallás-erkölcs terén nevelni és a tudomány magvait bennök elhinteni. Ők tehát a papság után legközvetlenebb munkatársaim a krisztusi munkában és éppen ezért ők állanak legközelebb főpásztori szívemhez.

Ezért fogadtam különösen örömmel levelök azon részét, melyben a püspök iránt való törhetetlen hűségükről és odaadásukról biztosítanak. Erre én a magam részéről szeretemet és bizalmamat adom viszonzásul. Ha pedig a tanítói kar részéről a hűség és odaadás, a püspök részéről pedig szeretet és bizalom egyesülnek; lehetetlen, hogy azt a szent és fontos ügyet, melyet Isten bízott ránk, előbbre ne vinnénk, lehetetlen, hogy sok baj, ami van, meg ne szűnne, lehetetlen, hogy sok hiány ki ne pótolatnék.

Magamat és a kedves magyar ifjúságot, melyet együttes munkásságunkkal egy szebb jövő osz-

lopaivá akarunk tenni, ájtatos imáikba ajánlva maradok

Budapesten, 1917. évi július hó 29-én

Öszinte jóakarattal és szeretettel

Dr. Rott Nándor,
legkegyelmesebben kinevezett
veszprémi püspök.

H I R E K.

— A veszprémi Oltáregylet f. hó 5-én d. u. fél 7-kor tartja havi szentőráját az angol-kisasszonyok intézetének templomában. A vezetőség kéri a tagok minél nagyobb számú megjelenését.

— **Apátmegváltás.** **Kránitz Kálmán** felsz. püspök a mult kedden avatta apátját a székesegyházban **Kiss Piusz** sümei esperes-plebánost.

— **Aranymise.** Mult hó 29-én tartotta arany-miséjét **Király Elek** k. kanonok, esperes-plebános. Ez a nap nemcsak Hahótának, de az egész környéknek ünnepnapja volt. Hegyen-völgyön sietett a jó zalai nép, hogy részt vegyen az ismert s közszeretben álló lelkipásztor örömnövényén. A ünnepelt örömeiben osztozott hiven kívül a kerületi papság, melyet **Csóthi Géza** murakeresztúri apát tolmácsolt, mikor átadta a kerület ajándékát, egy szép kelyhet. Hahót község egy szép ezüst keresztet tisztelte meg plebánosát. A kath. tanítók, az iskolaszék, a község előjárósága küldöttségek útján fejezték ki jókívánataikat. A manuduktóri tisztet **Csóthi Géza** murakeresztúri apát töltötte be, az ünnepi beszédet **Kreutzer Dezső** gelsei plebános mondta.

— **Kitüntetések.** Király Öfelsége a 31-ik h.-gy.-ezredben **Csiba István** századosnak, **Szabó Pál** t. főhadnagynak, **Sziji János** t. hadnagynak a III. o. katonai érdemkeresztet a hadi díszítménnyel és kardokkal, — **Tauber Sándor** népf. hadnagynak a koronás arany érdemkeresztet s a bronz vízezési érmet, — **Timár Richárd** népf. gazdasági tisztnek az arany érdemkeresztet, — dr. **Halász Aladár** népf. ezredorvosnak a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

— **Változás a pápai szentferencdiéknél.** A Bold. Szűz Máriáról nevezett szent Ferenc rendtartomány vezetősége **P. Horváth József** pápai házfőnököt Szokolczára helyezte át a rendi fiu-nevelőintézet prefektusának. Helyét **P. Király Lőrinc** sümei helyettes házfőnök foglalja el. **P. Mitély Valéri** pedig ugyancsak Pápáról Baczkóra helyezték s helyébe **P. Fehér István** került Andocsról.

— **Tanfelfelügyelőnk szabadságon.** **Vértessy Gyula** dr. kir. tanfelügyelő f. hó 10-től kezdődőleg okt. 1-ig szabadságra megy. A vallás- és közokt. miniszter a helyettesítéssel erre az időre **Göndör Ferenc** s. tanfelügyelőt bízta meg.

— **Gyermeknap.** Az Országos Gyermekvédő Liga veszprémi bizottsága augusztus 5-én, azaz mai napon Veszprémbe is gyűlést rendez. Dr. **Óvri Ferenc** a bizottság nevében fölkérte az alább megnevezett urnókat, hogy a gyűlésre vállalkozni szíveskedjenek. A város öt helyén öt gyűjtőperselyt helyeznek el. Ezen kívül a bizottság egykoronás (jegyekel) jelvényeket is készített és árusított a jótékony célra. Az elnökség fölkérte az urnakezelő urnókat, hogy az egykori időtartamra lehetőleg még egy urnót és 2—3 leánykát kérjenek maguk mellé, hogy a gyűjtés minél sikerültebb lehessen. A gyűjtés eredményét az alispáni, illetve főbírói hivatalhoz kell beküldeni. A fölkért urasszonyok a következő helyeken gyűjtene:

1. Várfeljárónál: **Hordóssy Endréné**, **Czermak Lipótné**, dr. **Lányi Sándorné**, **Boros Andorné** és **Csapó Kálmánné**.

2. A Korona előtt: **Politzer Miksáné**, dr. **Rainprecht Antalné**, dr. **Horváth Rezsóné**, dr. **Tenczlinger Józsefné** és **Molterer Jánosné**.

3. Kulcsár Károly-üzel előtt: **Kulcsár Károlyné**, **Pillitz Arminné**, **Hangay Gézané**, **Szélessy Dánielné** és **Lówy Béláné**.

4. A főispáni lak előtt: **Göndör Ferencné**, **Pintér Aladárné**, dr. **Benkő Károlyné**, **Kisfaludy Gézané** és dr. **Wallner Emilné**.

5. Stoll-féle üzel előtt: **Stoll Jánosné**, **Incze Kálmánné**, **Halmi Nándorné** és **Havas Jakabné**.

— **Kitüntetés átadása.** A veszprémi járás jegyző július 31-én gyűlést tartottak. Ennek az értekezletnek a keretében adta át **Kerényi Andor** főszolgabíró **Németh Ignác** hajmáskéri jegyzőnek az arany érdemkeresztet, melyet a hadügyi érde-

A balkáni háború után neki is menekülnie kellett s az albán hegyekben, a Malisszia járatan sziklahegységeiben húzta meg magát néhány utolsó hívével.

Most aztán előttem termelt, a világháború kicsalta odujából az utolsó harizmiát: Bezusit (fűlénkülit).

Leültettem, kávé s cigarettát adtam neki. A tűzmesterem azt hitte, elment az eszem.

— Bezusi! Ismerlek, tíz év előtt Novipazárban találkoztunk. Te adtál nekem teszkerit (utlevelet).

— Masallah! Megismerlek effendum! Allah áldjon meg! Te voltál az a madzsarli, aki a Lim vidékén vadászál. Jó, hogy ismersz. Adjatok fegyvert és löszert, hét utolsó társammal veletek együtt akarok a szerbek és crnagorok, az iszlám és ősi ellenségei ellen harcolni. Dzsihád van, a prófétánk hív! Igazhitű moszlem otthon nem marad.

Másnap szereztem neki megfelelő passierscheint, fegyvert és patrónit. Ez a komitási meg nem csajja a svábat, azt tudtam. Sok nagy szolgálattal tett nekünk, kitűnő kém volt és irtotta az ellenséget, ahol találta.

Egy vadászkiutmányunk parancsnoksága, ahová be lett osztva Bezusi, a hetvenkilenc éves haramiavezér, becsületes névén: Musztafa Resid, hősi magatartásáért kitüntetésre is felterjesztette, de azt már nem élte meg. A Kizmet könyvében más volt rendelve a számára. A szerbek ellen a Lim hasadékaiban vívott utolsó ütközetek egyikében ellenséges golyótól találva, hősi halált halt. Elcsúszott, mint a dzsihád vértanúja, Allah nevével szájában, Bezusi, a Balkán utolsó, romantikus haramiája.

Allah Kérim!

kek ügyében tanúsított buzgalomával szerzett. Az önnapi aktuson Hajmáskér és Soly községek képviselője nevében Wachtler János hajmáskéri plébános üdvözölte a kitüntettet. Utána a Zuschmann-vendéglőben társas-bébre jöttek össze a gyűlés tagjai. Itt a kartársak részéről Berký József várpáloai főjegyző üdvözölte, majd Jakóy Pál ref. lelkesztő méltatta Németh Ignác érdemeit.

— **Hálalozás.** Szalay Ferenc magánzó Veszprémben július 31-én 80 éves korában elhunyt. Felesége szül. Zsolnay Mária s nagy rokonság, köztük a Kukorely-család is gyászolja. R. i. p.

— **Városi közgyűlés.** Tegnap délelőtt városi közgyűlés volt. Különösen érdekes vita fejlődött a városi közlekedés eredményéről szóló jelentésnél. Sajnos, lapzártá miatt a részletes tudósítást erről is, az eredmény számbeli adatairól is csak jövő számunkban közölhetjük.

— **Kitüntetett orvos.** Öfelsége a király dr. Domonkos Geza pápai orvosnak, aki a háború kezdete óta a fronton teljesít szolgálatot, yitéz és önfeláldozó magatartásáért a Ferenc József-rend lovagkeresztjét adományozta a hadidisztiennnyel és a kardokkal.

— **Veszprémi színház.** Fodor Oszkár az idén is ellátogat hozzánk hat heti szezonra. Mint az előleges színházi jelentésben olvassuk, folyó hó 14-én kezdik meg előadásait. Koronkay Rózi, Vida Ilus, Mezey Margit énekesnők, Hevessy Mária, Gulyásné, Csipkés Vally, aztán meg Faluszy, Gulyás, Krémer, Váradi, Pesti stb. neveket találjuk a jelentésben. A műsoron csupa kiváló jó ujdonság szerepel. A társulatnak saját teljes zenekara van, melyet Andor Zsiga ismert jó ízléssel és művészetével vezényel. Az előadások 8 órákor kezdődnek. A helyárak a tavalyihoz képest alig érezhetően emelkedtek.

— **Hus.** A húsár maximálása óta alig van a husszekébeben marhahus. Dr. Benkő Károly eb-beli interpellációjára a polgármester megígérte, hogy a hétfői vásár alkalmával próbavágást végeztet s így állapítja meg a megfelelő húsárt. Ha ez sem vezet eredményre, más módot keres a husellátás biztosítására.

— **Villany Nemesvámoson.** A nemesvámosi képviselőtestület elhatározta, hogy a villanyvilágítást bevezeteti. Megbizta egyuttal a községi jegyzőt, hogy a szükséges előmunkálatokat fogantossítsa. Arról is szó van, hogy az áramot esetleg a veszprémi villanytelepről szerzik meg. Ebben az érde-mben a község a városi tanácsot már megkereste.

— **Hadiárvák figyelmébe.** A veszprémi „Hadi-árva Otthon” bizottsága a „Gyermekvédő Liga” támogatásával a folyó tanévben gondoskodni óhajti olyan szegény középisiklnai (polgári, gimnáziumi, kereske-delmi stb.) fiu- és leánytanulókat tanításáról, akiknek apjuk a harctéren hősi halált halt, vagy a háború folytán katonai szolgálat alatt elhalt. A kervényekhez csatolni kell a tanuló előző évi iskolai bizonyítványát, keresztlevelét, az apa elhunytát igazoló okmányt, a családi állapotot és vagyoni viszonyt igazoló községi bizonyítványt. A kervényt legkésőbb augusztus 20-áig dr. Ördi Ferenc ország. képviselőhöz Veszprémben, mint a „Hadiárva Otthon” elnökéhez kell beküldeni.

— **Gabonabeszerezés.** A tegnap tartott vá-rosi közgyűlés fölhatalmazást adott a polgármes-ternek, hogy a városi lakosság részére szükséges gabonamennyiséget megvásárolhassa. Minthogy a veszprémi határ ezt a szükségletet nem fedezi, az ailsan utján illetékes helyen engedélyt kértek, hogy a város a szomszédos járásokban is vásá-rolhasson. Egyes községekben a kistermelők fö-lőslegét kötik le első sorban egy-egy veszprémi vásárló részére, majd a fölőslegeket összegyűjtve Veszprémbé hozzátják s itt a jelentkezők között szétosztják. Akinek termelő ismerőse van, az egye-lőre a város területén, az említett engedély meg-adása után azonban a megjelölt járásban önön-maga is megszerezheti szükségletét. A vásárlási igazolványt a városháznak megkaphatja, de meg kell jelölnie, hogy kiől vásárolja a gabonát. A város, ha csak a rendelet megengedi, a fogyasztók gazdasági céljaira szükséges árpat s tengerít is megvásárolja.

— **Tűzifa.** A veszprémi tisztviselők tűzifa-beszerezését intéző bizottság tisztelettel értesíti a tűzifát jegyzőket, hogy amennyiben se a kamat-biztosítást, se a vételárt e hét folyamán be nem fizetnék, jegyzésüket törölni fogják.

— **A község figyelmébe.** Dr. Komjáthy László polgármester az alábbi hirdetményt bocsaj-totta ki: A tartós aszárazság miatt a vízfogyasztás olyan mértékben nőt, hogy a szivattyúk által szállított víz nem fedezi a szükségletet s a tartalék-

medence is kiürül. Már a tűzveszélyre való tekin-tetből is gondoskodnom kell arról, hogy a tar-talékmedence vízzel állandóan tele legyen, ami csak a vezeték bizonyos időre való elzárásával érhető el. Tudomásra hozom tehát a község-nek, hogy a vízszolgáltatás további intézkedésig mindennap este 8 órától reggeli 5 óráig szűne-telni fog.

— **Liszt augusztus 15. után.** Augusztus 15-ike után, minthogy a tavalyi bevásárlás csak eddig az időpontig volt engedélyezve, minden lakos közlekedésre szorult. A polgármester azonban már intézkedett, hogy aug. 15-ike után a Hadi-termény utján kapja meg ki-ki 7 kg.-os fejkvótá alapján liszt szükségletét mindaddig, míg gabonáját beszerzi s megőrli. A városházán majd új liszt-jegyeket adnak, melyek az időszakai lisztbeszer-zésre jogosítanak.

— **Tanítónők figyelmébe.** A veszprémi kir. tanfelügyelőség ezen az uton is felkéri mindazo-kat a tanítónőket, akik eddig állást nem vállaltak, hogy jelentkezzenek a kir. tanfelügyelőségen. Ott számukra állásról gondoskodnak.

— **Tűz.** Nagy tűz volt Solyban aug. 2-án éjjel. Elégett Gubicza Ferencnek összes idei szal-mája s több mmáza kicsépeletlen gabonája; — Szabó Istvánnak és Károlyi Antalnak lakóháza, összes szalma- és takarmányszűke; — Koronczai Gyulának minden melléképülete, fája, szalmája, több sertése, továbbá Kántás Gábornak s Velegi Gábornak összes takarmány- és szalmakészlete. Ugy halljuk, hogy a kár, legalább részben, bizto-sítás révén megérül, azért a veszteség szinte pótol-hatlan, mert a szalmát és takarmányt drága pénzért se lehet megszerezni.

— **Hirdetmény.** Az Oroszországban levő hadi-foglyok címére feladott csomagok címírta a hosszú szállítást és gyakori átrakás folytán elmosódik, leválik s emiatt a csomagok egy része nem jut a címzett birtokába. A feladók, egy mint ez a csomagok feladá-sánál általában ajánlatos, az ilyen csomagokban helye-zék el mindig a címírt pontos másolatát; ez azonban más feljegyzést, mint 1. a feladó nevét és címét, 2. a címzett nevét és címét, 3. a tartalom jelzését, nem tartalmazhat. Levelezés jellegével bíró írásbeli közle-ményt a csomagokban elhelyezni nem szabad.

Széljegyzetek.

Irta: Szeberényi László.

A politikai élet boszorkánykonyhájában a szakácsok sokszor egymással etetik meg a for-tyogó fáké tartalmát; a mégesebbik a másikhoz vagdalja a kemény, izetlen falatokat; az irigye-bik a másiknak főzetébe igyekszik a mérget bele-keverni. Egyik jobban szikálja a kohó tűzét, mint a másik, hogy a kiugró sziporkák csak egy táncolnak végig az ellenfél orcáján. A konyhaajtóban a látogatók pedig hol kedélyesebben, hol ször-nyűködve, hol megérklődve nézik a sürgés-forgást; már-már úgy megszokták a lármát, hogy csak a zenebona élénkebb kitöréseivel összpön-tosul jobban a figyelem. A sópanamák tárgyalá-sánál elég nagy volt az érdeklődés; a honatyák kidobálásánál fejszoválya állapították meg a néző-térén, hogy ez tényleg csunya hercehurca. Most pedig, mikor a világháború kinjaiban győtrődő demokrácia türelmetlenül kezd — nem rázni, ha-nem — rugdálni a parlamentek kapuit, a hazáért és a dinasztiaért, de főleg saját hatalmukért ag-gódó és buzgólkodó honfiak kézzel-lábbal igye-kesznek elhietni a világgal, hogy csak úgy lesz jó holnap is minden, ahogy tegnapi volt.

A személyi érdemek kidobolásában, ugyan-csak másik személy kiválóságainak lecséplésében nincs hiány. A minapában felháborodni valaki azon, hogy az új kormány sok sógort, komját nevez ki főispánnak (zárójelben megjegyezve: a demokráta jellegnek megfelelően nagyrészt grófo-kat és egyéb a nép véreből származó hasonlókat); mintha bizony ez nem így lett volna már máskor is, amióta csak politika van a világon. Nosza a sértett fel egyik pártfogója elkiáltja hangosan:

— Dejzen, mikor Tisza Pista volt a minisz-terelnök, Sándor János sógorát tette meg belügy-miniszternek!

Másik fél pártfogója, egy hálás munkapárti újságíró erre így monologizál magában:

— Ha ti a derek Tisza Pista atyafiságát em-legetitek, hát majd én is fűzők hozzá valamit. — És továbbá fűzi a „strebekdó atyafiság fonálát”: hogy a volt miniszterelnök mindkét öccse hős, egyiknek térdeit lőtték keresztül, másikat hasló-vés érte.

Ehhez pedig hozzátéhetjük, hogy — ugy lát-szik — az atyafiságok mindkét félnél egyformák: az új miniszterelnök testvére tudniillik hősi halált halt és maga a miniszterelnök is igen gyenge, beteges bórben, de állandóan a harctéren szen-vedett. Ismétlem, egyformák tehát az atyafiságok, azzal a különbséggel, hogy az új miniszterelnök sógora — nem belügyminiszter. Egyuttal a tanul-ságot is levonhatjuk: hogy mikor a politikai élet boszorkánykonyhájában a szakácsok egymás főz-tében kevergetnek, vagyis mikor politikai csipke-decskéről szól a nóta, nem illik hőseket, véses és szent komolyságokat emlegetni egy kalap alatt. Bizony nem illik, ugy-e bár tisztelt munkapárti „Az Újság”? ...

Csak néhány hete, az új kormány megalu-kulása után, az „Érdekes Újság” sok érdektelen kép között, két egymással beszélgető uriember arc-képet hozza. Az egyik magas, sovány, vékonylábú, szakállas, szájában szivar, — hogy drága szivar-e, amilyent csak miniszterelnökök szívnak, vagy de-mokrata szivar, nem állapítható meg; — a másik kissé alacsonyabb, hasonlóképp sovány, valószínű-leg szintén vékonylábú, nadrágja bővebb, beret-vált arcú, szájában nincs szivar. Mindkét fél jól ruházkodik, nem tulságosan drágán, demokráta is vásárolhatnak hasonló öltönyöket. Ugy látszik, mintha a kisebbik, a csupasz arcú, a nagyobbik-nak, a szakállas urnak alárendelje volna, mintha emez volna a főnök ur, a másik, a csupaszarcu meg a hivatalnok; de a demokratikus egyenlő-ség kedvéért a hivatalnok ur sem áll összeöltött bokákkal, hanem mindketten zsebbe dugják a bal-kezüket, úgy hallgatja a főnök ur a hivatalnok szavait.

A kép nem olyan hatást kelt, mint mikor diszruhába öltözött, kövér, erős, méltóságos te-kintetű mánások arcsképeit szemléljük; koránt-sem; inkább azt gondolná a nyájas szemlélő, hogy két lelkes demokráta szónok, akik vékony lábaik-nak rugékony ináival a villamosra is felugranak, hogy ott a nép jobban hallhassa a választójogért harsogó szavakat.

Ezt a képet meglátja egy munkapárti honfi, aki hazajárért és dinasztiajáért a demokrácia miatt szerfelett aggódik: „Huha, kicsoda két zsidó!, és szörnyűködve dobja le az Érdekest.

— Dehogy zsidó, mondom — az új mi-niszterelnök és titkára, Bárczy!

Amióta a miniszteriumban egy „szerény iz-raelita” is segíti az országot boldogítani, valami uri antiszemitizmus ütötte fel fejét a társadalom ama rétegében, mely csak amolyan huszonöt szá-zalékos demokráciát óhajti engedélyezni. Nem rit-kán hallhatjuk: lesz még Vázsonyiból miniszter-elnök is, Weltner Jakabból meg főispán! Semmit sem csodálkoznék rajta és lehetségesnek tartom. De ha a szerény izraelitából valamikor minisz-terelnök lenne, ez nem a mostani kormány hibája lesz; sőt inkább csak a régié. Volt idő, midőn a Vázsonyik, Weltner, Garamiak által vezényelt szocializmus tevékenységének tetőpontja a vallás legfanatikusabb gyűlöletében, az egyházi intézmé-nyek ocsmány gyalázásában csucosodik ki; lap-jaik, irataik egyetlen hasábjában sem tudta nélkülözni a vad gunyt, csufolódást, hazudozást, melynek szennyes vizében a tisztességet, a papság minden működését, a hitvallásos iskolákat, a hitoktatást, a szerzeteseket bemártották; ma persze ez a durva erőszak már nyíltan kifejezi nézetét, hogy rövid-e-sen, a háború után mindent elseper, ami ellen eddig tehetetlen dühében csak a fogait csikorgatta.

Kérdem, kik voltak eddig az „antiszemita”? Papok, ugynevezett hecckápiánok, kik a rombo-lással szemben energikusan dolgoztak a hit ki-mélyítésén; népszövetség, keresztény szocializmus, kongregációk, vallási intézmények terjesztői és tagjai; néhány ugynevezett klerikális, fekete mág-nás; ime ezek voltak az ugynevezett „antiszemi-ták.” Ellenben ma dühös kifakadások közt orla-

csaró jelző használata mellett emlegetik a zsidókat azok, kiknek a „szerény izraelita” miniszter nem tetszik, akik hatalmukat feltik a demokráciától, de akiknek eddig egy szavuk sem volt a nagy dekadenciával szemben. A demokráciát ugyan megfojtani most már nem lehet, vezessék azt akár Vázsonyik és Weltnerék vagy a nagy Prohászka. Félt, hogy a vezetés az előbbieket kezében marad. Mégis bizunk az igazság győzelmében, hogy a test nem rombolja le a lelket, az éj, az árnyék nem homályosítja el a fényt, a nappalt.

Bizunk, mert a szocializmus chaotikus világában is alkotó erők küzdenek a romboló erőkkel szemben; a személyeskedő antiszemitizmus pedig, melyet a hatalomért aggályoskodó pártpolitika hajszol, igazán vértelen, nevésteg, gyarló és eredménytelen; ez nem orvosság a dekadencia ellen.

IRODALOM.

* A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 5 korona, — a „Világkrónikával” együtt 6 korona. — Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára félre 2 korona 40 fillér.

* Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap. (Szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kiadó lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal.

Anyakönyvi kivonat.

Születés.

Láng János áll. utmester és nemes Győri Ernésztina leánya Ernésztina Mária Janka, r. kath. — Peintler József cipészsegéd és Belány Lujza leánya Lujza Mária, r. kath. — Pálkás Antal máv. kocsi-vizsgáló és Zahola Teréz leánya Terézia Anna, r. k. — Tiszinger István cipészsegéd és Török Erzsébet leánya Ilona, r. kath. — Szabó Julianna házicseléd leánya Julianna, ref. — Vida Terézia házicseléd leánya Terézia, r. kath.

Halálozás.

Hősi halált halt katonák:

1916. május 24. Csikász Sándor géplakatos 18 éves, r. kath. — 1916. június 15. Nanczák András földmives 40 éves, ág. ev. — 1916. jun. 16. Simon Dezső asztalos 18 éves, r. kath. — 1916. július 18. Ernhofer József esztergályos 30 éves, r. kath. — 1916. július 28. Pajor János napszámos 33 éves, r. kath.

Czegényi István napszámos 69 éves, r. kath. — Nagy Lajos 20 hónapos, r. kath. — Aigner Ágoston 27 napos, r. kath. — Battal Rozália 4 hónapos, r. k. — Klein Antal szabóiparos 42 éves, r. kath. — Özv. Csetényi Mihályné Pápai Erzsébet napszámosnő 67 éves, r. kath. — Stefkó Rezső 3 hónapos, r. kath. — Gelencsér János 9 hónapos, r. kath. — Vörös Erzsébet 17 napos, r. kath.

Házasság.

Singer Ábrahám (özv.) fűszerkereskedő, izr. és Freud Irma, izr.

1087—1917. szám.

Árverési hirdetmény.

A veszprémi püspökség badacsony-mindszentkálai pincéjében mintegy 158 hl. és ősi pincéjében mintegy 155 hl. több kisebb-nagyobb literezett hordókban levő 1913—1916-ik évi jó fehér borok, hordók nélkül a helyszínen

Mindszentkálán 1917. év augusztus hó 16-án, Ósiben pedig 1917. évi augusztus hó 21-én árverés útján a következő feltételek alatt fognak a legtöbbet ígérőnek eladni.

1. Az árverés mindegyik helyén a fenti napokon d. s. 10 órakor kezdődik a minden egyes

hordóban levő eladás alá kerülő bornak kikiáltási árát az uradalom megbízottjai a helyszínen külön-külön fogják megállapítani.

A venni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 %-át bánatpénzzel készpénzben letenni.

2. A legtöbbet ígérő tartozik a vételár a bánatpénz beszámításával azonnal befizetni.

A többi ígérőnek bánatpénze azonnal visszadatlik.

3. Ha a kikiáltási ár egy vevő sem ígérné be, az árverés hatálytalan.

4. A vevő a megvett bort a hordó feltöltése után saját pecsétjével lepecsételheti, de tartozik a bort az uradalom tisztsége által meghatározandó napokon, de legkésőbb 30 nap alatt a saját hordóiban a saját költségén átfuttatni és elszállíttatni.

5. A bor árának kiszámításánál a püspökség hordóján kitüntetett litermennyiség lesz az irányadó, tehát a vevő a bor szokásos alját is tartozik átvenni.

Később akár e tekintetben, akár a feltöltés utáni apadás vagy bármilyen más cimen kifogás el nem fogadtatik.

Ha a vevő az árverés napjától számított 30 nap alatt a bort el nem szállítaná, a költségére, és veszélyére kir. közjegyző vagy járásbírósi kiküldött közbejöttével fog újból eladatni.

Ha ezen esetben kevesebb vételár értenék el, akkor a korábbi vevő által befizetett vételárból a különbözet és a költségek le fognak vonatni, ha pedig több vételár értenék el, a többlet az a korábbi vevőnek joga nincs.

Kelt Veszprémben, 1917. július 30-án.

Schmidt Lajos s. k., Dr. Csete Antal s. k.,
veszprémi püspökségi jószág- hagyatéki képviselő.
kormányzó.

WELLNER GYULA

készíti a fogtechnika legremekebb specialitásait. VESZPRÉM, Rákóczi-tér 22 Foghuzás • Műfogak • Fogtömés

Vasuti menetrend.

Indul Székesfehérvár felé:

Veszprém reggel 7 ó 05 p
Jutas " 7 ó 27 p
Veszprém d. u. 4 ó 08 p
Jutas " 4 ó 55 p

Indul Dombóvár felé:

Veszprém reggel 7 ó 05 p
Jutas " 8 ó 6 p
Veszprém d. u. 2 ó 27 p
Jutas " 3 ó 45 p

Indul Alsódőrs felé:

Veszprém éjjel 4 ó 24 p
Veszprém d. u. 12 ó 55 p
Veszprém d. u. 5 ó 10 p

Indul Veszprém felé:

Székesfehérvár d. e. 9 ó 26 p
Székesfehérvár d. u. 1 ó 32 p
Győr éjjel 3 ó 27 p
Győr délben 12 ó — p
Ujdombóvár éjjel 3 ó 20 p
Ujdombóvár d. u. 2 ó 15 p
Almádióregyh. d. u. 3 ó 13 p
Almádióregyh. este 8 ó 26 p

Indul Győr felé:

Veszprém éjjel 3 ó 05 p
Jutas " 3 ó 23 p
Veszprém d. e. 10 ó 10 p
Jutas " 11 ó — p

APRÓHIRDETÉSEK.

BORELADÁS. 30—40 hektoliter balaton-melléki ó-bor eladó. Cim megtudható e lap kiadóhivatalában.

Eladó ház, mely áll két 3 szobás lakásból, nagy udvar, kert és mellékhelyiségekből. — Bővebbet a tulajdonosnál Annatér 4. szám.

Eladó ház.

A Fejérváry József-utcában levő 16. sz., ugynevezett Králl-féle ház eladó. Bővebb felvilágosítást ad

Hirschfeld Béla

Veszprémben.

Bérelnek

5—6 évi időtartamra, mintegy 15—20 kila — várostól nem nagy távolságban levő — jobb minőségű szántóföldet. Trágyám van. Ajánlatokat kér
Gösy György, Veszprém.

Üzletszerzők

fix fizetés és napidij javadalmazással havi díjfizetéses orvosi vizsgálat nélküli életbiztosítások szerzésére kerestetnek. *Kezddéket (nőket is) beoktatunk.* Írásbeli ajánlatok: **Gazdák Biztosító Szövetkezete budapesti Vezérképviselője Budapest, Kálvintér 10. szám alá intézendők.**

Boreladási hirdetés.

A balatonfüredi „Erzsébet”-szeretetház tulajdonát képező, Csopak vidéki 2600 liter fehér ujbór, 234 liter fehér óbor és 540 liter vörös bor 1917. évi augusztus hó 14-én d. e. 9 órakor az intézet pincejénél tartandó nyilvános versenytárgyaláson el fog adatni. Kikiáltási ár literenkint 4 (négy) korona. Kikiáltási áron alul a bor nem adatik el.

Igazgatóság.

Veszünk legmagasabb áron tisztán kezelt akadémézet, lépesmézet, sárgaviaszt Polacsek Fülöp és Fia Nyirbátor.

Házeladás.

Veszprémben a belvárosban egy nagyobb emeletes ház eladó.

Veszprémben a Jeruzsálem-hegyen, a Báthory-utcában, a volt Holles-féle telken 2 kétszobás ház és 1 házhely eladó.

Bővebb felvilágosítás — szíveségből — nyerhető Veszprém, Szabadi-utca 3. sz. Biztosítási iroda.

BUTOR,
zongora, szőnyeg és egyéb berendezés megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.

Eladó ház.

Veszprémben, a Hosszu-utca végén, az Eszterházi-utca 2. számú ház szabad kézből eladó.

A házon — mely három részből áll — van 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra, 1 pince, 1 nagy műhely, raktár, 2 félster és 2 udvar. — Az utcafelől lakás bolti helyiséggé is átalakítható. — Bővebb felvilágosítás nyerhető az ugyanott lakó tulajdonosnál.

Veszek:

mézet, sárga-
viaszt, törkölyt,
füstölt sonkát és
szalonnát, man-
dulát. ~ Aján-
latokat kér:

SZEMEREY J.
Veszprém.

NÉMETH KÁROLY

polgári és egyenruhaszabó
a Korona-szálló átellenében.

Elfogadok a szakmámba
vágó mindenféle munkát,
igazitásokat és felvasa-
lásokat. Viselt ruhákat
becserélek és azokat ki-
javitva, szegényebb sor-
suaknak eladom.

Bakos Kálmán

csemegé-, fűszer-, bor- és gyarmatáru-
kereskedő, ásványvíz nagy raktára

VESZPRÉM.

Telefon 55. Sörgöny Bakos kereskedő Veszprém.

Nagy választék

hazai és különleges
Borokban, Pezsgők,
Likőrök, Cognac,
Punes stb.

Hentesáruk, Sajtok

Friss és Déligyümölcsök,
Befőttek, Gyümölcisz

Konzervek

Libamáj painok,
Hus- és Halkonzervek

Száritott főzelékek

Főzelékkonzervek
Teasütemények
Háztartási cikkek

Vadlak

Vidéki rendelések azonnal el lesznek intézve

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a
legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivi-
telig — pneumatikai rendszer szerint.
ORGONÁK átalakítását és hangolását
jutányos árral számítom. Iskolák részére
HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben
készítek. ZONGORÁK javítását és han-
golását úgy helyben, mint vidéken a
lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban.

Alapított 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt és raktáron tart

KÖNYVNYOMDAI MUNKÁKAT

a legegyszerűbbtől a legfinomabb
kivitelig minden néven nevezendő

ugymint: röpiratok, füzetek, köny-
vek, folyóiratok, árjegyzékek, körle-
velek, hirdetmények, falragaszok, évi
jelentések, mérlegek, kimutatások,
gyászlapok, rovatolt táblázatok, név-
jegyek, meghívók, eljegyzési és co-
ketési tudósítások, számlák, címkek,
stb. stb., jutányos áron számítva.

plébánia-hivatalok és iskolák részére
szükséges mindenféle

HIVATALOS NYOMTATVÁNYT

melyek totálás szerint fűzve vagy
bekötve szállíthatnak. Hivatalos le-
vélpapírok és borítékok, okmánybori-
tékek mindenféle alakban és színben.
Egy és négyvonalas csinos vizsgala-
pok, totálás szerint mennyi-egben. —
Kaphatók a legjobb minőségű fehér
írdal, ugyancsak fogalmazópapírok.

Postai megrendelések azonnal elntéztetnek

Telefon 61

Veszprém

Telefon 61